

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

A Gazdasági Versenyhivatal 2009. évi munkája a számok tükrében

A Gazdasági Versenyhivatal (GVH) sikeresnek értékeli a 2009. évi munkáját, mely nagyszámú versenyhivatali eljárásban és a versenypártoló, valamint a versenykultúra fejlesztő munka erősítésében öltött testet.

A GVH tevékenysége három pilléren nyugszik. Az elsődleges feladata a versenyfelügyeleti munka, amelynek során versenyfelügyeleti eljárások keretében vizsgálja a piaci szereplők viselkedését és szükség esetén megállapítja a vizsgált magatartás jogellenességét és azt szankcionálja a versenytörvény által meghatározott keretek között. A GVH ezen tevékenységéről lehet a legtöbbet hallani, hisz a döntések nyilvánosak, azok teljes szövegükben megtalálhatók a GVH honlapján (www.gvh.hu/dontesek), valamint az azokról kiadott sajtóközlemények is ugyanitt olvashatóak (www.gvh.hu címen a Sajtószoba fül alatt). A második pillérbe tartozik a versenypártolási tevékenység, amely a versenyszempontú jogszabály-véleményező munkát jelenti és a GVH ezen tevékenységével kapcsolódik be a jogalkotási tevékenység előkészítésébe. Ebben az évben is sok területen adott a GVH jelentős véleményt egy-egy jogszabálytervezethez. Kiemelendő a bankok egyoldalú szerződésmódosításának korlátozására vonatkozó kezdeményezés, amely a GVH ágazati vizsgálataiban megfogalmazottakon alapult. A harmadik pillér pedig a versenykultúra fejlesztő és terjesztő tevékenység, amely nem kimondottan hatósági feladata, azonban pillanatnyilag nincs más szerv, amely erre koncentrálna töltene be az űrt ezen a területen. Ezen részfeladat körében a GVH szakkönyvek fordításával és kiadásával, kiadványok készítésével, szakmai kutatások támogatásával, rendezvények szervezésével vagy azok támogatásával kívánja elérni azt a célt, hogy a verseny hasznossága, a hivatal működése, elvei, ismertté és köztudottá váljanak. Ebben az évben a Versenykultúra Központ meghívására Budapestre látogatott a versenyügyi biztos, Neelie Kroes, aki november végén Budapesten értékelt az elmúlt öt éves tevékenységét és részletezte azt is, hogy a Bizottság versenypolitikai szempontból mit is tett az újonnan csatlakozott régióért.

A versenyfelügyeleti eljárások száma az előző évekhez képest némileg csökkent: összesen 142 versenyfelügyeleti döntés született ebben az évben. A versenyfelügyeleti eljárásban hozott határozatok 47 esetben állapították meg a versenytörvény megsértését, s összesen 5,832 milliárd forint összegű bírságot szabott ki a hivatal. Ez jóval több a tavalyi esztendő hasonló időszakában összesen kirótt 716 millió forintnál, aminek oka elsősorban a jelentős bírsággal járó kartell ügyek számának növekedésében valamint a fogyasztók megtévesztése miatt kirótt bírságok növekedésében keresendő. Az eljárások többsége - tekintettel azok összetettségére és a vizsgálatok időigényére - naptári éven túl fejeződik be, melynek következtében a meghozott döntések száma, az alkalmazott szankció összesített mértéke nagyon változó egy-egy évben.

Megállapítható, hogy a fogyasztók továbbra is nagy számban keresik panaszukkal a versenyhatóságot. 2009-ben a GVH közel 1500 panaszt vagy bejelentést kapott. Ez valamivel elmarad a tavalyi kétezer megkeresésétől, aminek több oka is van. Egyrészt a

versenyhatóság ügyfélszolgálatának ügyintézési rendje megváltozott, így a fogyasztók problémáinak egy része már a megkereséskor megoldódik. Másrészt a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvény értelmében a versenyhatóság hivatalból átteszi a hozzá beérkező panaszokat az illetékes hatóságokhoz, így nem a GVH-nál, hanem valamelyik társintézménynél válik hivatalosan panasszá a megkeresés.

A GVH 2009-ben a **fogyasztók megtévesztése** miatt indított eljárásokkal foglalkozott számszerűen a legtöbbet. Nem meglepő, hogy 41 határozatban összesen 827,8 millió forint bírságot szabott ki a GVH. Jóllehet a GVH egyre nagyobb összegű bírságokat állapít meg a fogyasztók megtévesztése miatt, vannak olyan ágazatok, ahol évről-évre ismétlődnek a jogsértések. Így például:

- távközlési területen a mobilinternetet szolgáltató telefontársaságokat több alkalommal is eljárás alá vonta a hivatal, mert ügyfeleiknek korlátlan hozzáférést ígértek, ám az adatforgalmat még normális használat mellett is korlátozták
- az egészséges életmódra való törekvést kihasználva több cég is úgy hirdette termékét, hogy azoknak megalapozatlanul gyógyhatást vagy egészségmegőrző hatást tulajdonított
- a nagyméretű kiskereskedelmi láncok hirdetési újságjaiban szereplő termékismertető több alkalommal is fogyasztó megtévesztésére alkalmasnak bizonyultak.

Mindezek mellett 2009-ben fogyasztóvédelmi munkája során két másik ágazatnak is kiemelt figyelmet szentelt a GVH. Az egyik a pénzügyi szektor volt, ahol a fogyasztói csoportokat, az örökjáradék szolgáltatókat valamint a bankokat marasztalta el több ízben a GVH a fogyasztók megtévesztése, illetve tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat miatt. Hasonló okok miatt kapott nagy összegű bírságot több multinacionális kozmetikai vállalkozás is, amelyek megalapozatlan reklámígérettel igyekeztek vásárlásra bírni a fogyasztókat.

Az idei évben fogyasztóvédelmi munkájában a GVH egyre gyakrabban alkalmazza a 2008. szeptember 1-től hatályos, a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvény rendelkezéseit. Ezen a téren nagy segítséget jelent a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatósággal és a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletével kialakított és ez idő alatt bejáratott együttműködés.

A legnagyobb visszhangot általában a GVH **kartell** ügyekben hozott döntései váltják ki. Ebben az ügycsoportban 2009-ben 29 vizsgálat indult. Bírsággal szankcionált ügylezárásra 6 esetben került sor, a kiszabott bírság pedig valamivel meghaladta az 5 milliárd forintot. Még az év elején kapott csaknem 3 milliárd forint bírságot több útépítő vállalkozás, mert a Heves megyei megrendelések elnyerése érdekében tiltott versenykorlátozó megállapodást kötöttek. Szeptember végén pedig hét magyar bankra és két nemzetközi bankkártya társaságra szabott 1,9 milliárd forint bírságot, mert a Visa és a Mastercard bankkártyákra azonos mértékű bankközi jutalékot állapítottak meg. Kartellezésért kapott 76,6 millió forint bírságot 16 sütőipari vállalkozás valamint a Magyar Pékszövetség is. Összesen 103 millió forint bírságot kaptak azok a vállalkozások, akik a GPS navigációs berendezések piacán folytattak összehangolt magatartást. Komoly visszhangot váltott ki az Élelmiszer Etikai Kódex kapcsán indított GVH eljárás is, amely azonban megszüntetéssel fejeződött be, mivel a kódex működésképtelenné vált. Az egyre növekvő bírságok ellenére a gazdasági élet szereplői nem mondanak le a tiltott versenykorlátozó megállapodások megkötéséről. Ezt jelzi, hogy jelenleg is több kartellvizsgálat van folyamatban.

Erőfölénnyel való visszaélés megállapítására és bírság kiszabására idén nem került sor. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ne lettek volna ilyen ügyek a GVH előtt. A legnagyobb horderejű esetek azonban nem bírsággal, hanem kötelezettségvállalással zárultak, mivel a versenyhatóság megítélése szerint ezzel a módszerrel jobban jártak a fogyasztók, mint a központi költségvetésbe befolyó bírsággal. A GVH fellépésének köszönhetően a Raiffeisen Bank például vállalta, hogy kártalanítja azon ügyfeleit, akik egyoldalú szerződésmódosítása miatt a korábinál magasabb összegért fizethették vissza fennálló tartozásaikat.

2007-ben 42 **fúzió iránti kérelmet** bírált el a GVH. A versenyhatóság olyan nagy hazai és nemzetközi sajtóvisszhangot kiváltó ügyeket vizsgált például, mint a Strabag és a Cemex építőipari cégek, a Blikk és a Bors bulvárlapok kiadóiak, az Emerson és az Avocent IT vállalkozások, vagy a Magyar Telekom és a ViDaNet távközlési szolgáltatók összeolvadása. Ez utóbbi két esetben nem került sor az összefonódás engedélyezésére, az előbbi esetben a kérelmező visszavonta kérelmét, az utóbbi esetben tiltásra került sor.

A 2009-ben két **ágazati vizsgálat** is véglegesen lezárult. A januárban közzétett, bankváltással kapcsolatos ágazati vizsgálat legfontosabb megállapítása, hogy a hosszú távú üzleti kapcsolatokban jelentősen megnő a szerződéses aszimmetria esélye a pénzügyi szolgáltatók javára, ami káros a versenyre. A hatásosabb verseny érdekében a versenyhatóság az egyoldalú szerződésmódosítások szigorú újraszabályozását, a végtörlesztési díjak maximálását, összehasonlítható árinformációkat és az állami támogatások hordozhatóságát javasolta. Ennek hatására - a GVH erőteljes versenypártolási tevékenységének hatására - az Országgyűlés pontosította az egyoldalú szerződésmódosítások szabályozását és korlátozta az előtörlesztési díjakat. A 2009 áprilisában lezárul televíziós műsorszolgáltatói piaccal kapcsolatos ágazati vizsgálat a digitális földfelszíni platformmal és a nézettségméréssel kapcsolatban azonosított megoldandó problémákat és fogalmazott meg javaslatokat azok megoldására. A vizsgálat eredményeire építve a GVH - a versenykultúra fejlesztő tevékenysége keretében - konferenciát szervezett, amely nyílt szakmai párbeszédet szándékozott indítani a felek között azzal a céllal, hogy a régóta esedékes médiaszabályozási reform szakmai megalapozottságához is hozzájáruljon.

A 2009. évben a GVH - a korábbi évekhez hasonlóan - sikeresen védte meg döntéseit a **bíróságok előtt**. A 2009-es évben közel 70 ügy fejeződött be első- vagy másodfokon a bíróságokon, jelenleg összesen közel 120 ügy van folyamatban első- vagy másodfokon, illetve a Legfelsőbb Bíróság előtti felülvizsgálati szakban. Ennél azonban fontosabb, hogy 2009-ben több olyan nagy jelentőségű ügyben született a GVH-nak igazat adó bírósági döntés, melyek elvi - az adott ügyön túlmutató - jelentőséggel bírnak.

Kiemelkedő sikernek tartja a GVH hogy jogerősen pert nyert a biztosítókartell ügyben, amelyet a hivatal történetének második legnagyobb összegű bírságának kiszabásával zárt le. A Legfelsőbb Bíróság a GVH-nak adott igazat az országos útépítő kartell, a nyugdíjbiztosító épületének felújítására szervezett kartell és az egyetemek IT beszerzéseinek megszerzésére alakított kartell miatt indult perben is. Az elmúlt években a különböző érdekképviselők által ajánlott minimálárakat jogsértőnek találta a GVH. Az érintettek e döntés jogosságát is vitatták, ám a bíróság végül a versenyhatóság érvelését fogadta el. Ugyancsak sikerként könyvelhető el, hogy a bíróság nem vitatta, hogy az OTP megtévesztette a fogyasztókat, amikor azt ígérte, hogy meghatározott ideig kamatmentesen használhatják hitelkártyájukat.

A GVH 2009-ben is aktív **versenypártolási tevékenységet** folytatott. Amellett, hogy igen nagy számú jogszabály-tervezetet véleményezett és adott azokhoz érdemi, a verseny

kialakulását vagy hatékonyabbá tételé célzó észrevételt, a versenyhatóság bekapcsolódott a magyar mezőgazdaság problémáinak orvoslását célzó kormányzati törekvések miatt kibontakozott vitába is. A GVH szerint hosszabb távon a mezőgazdaságban is a piaci kényszerekhez való rugalmas alkalmazkodás garantálhatja mind az ágazat versenyképesebbé válását, mind a magyar fogyasztók és társadalom jólétét. A GVH meggyőződése szerint az élelmiszer piacokon a verseny nem akadály a versenyképességnek, hanem éppen annak egyik forrása. Éppen ezért a versenyhatóság azt ajánlotta a jogalkotóknak, hogy kikényszeríthető etikai szabályokat vezessen be a beszállítók és a kereskedők közötti aszimmetrikus üzleti viszonyok rendezése érdekében. Az Országgyűlés azonban végül másként döntött és törvényben igyekszik szabályozni ezt a kérdést.

A GVH számára rendkívül fontos a hazai **versenykultúra** ápolása. Az e célra 2006-ban létrejött Versenykultúra Központ (GVH VKK) idén is folytatta a versenykultúra érdekében végzett tevékenységeit, úgy mint szakkönyvek fordítását és kiadását, ismeretterjesztő kiadványok készítését, szakmai rendezvények szervezését és támogatását, a fiatal generáció érdeklődésének felkeltése érdekében pedig immár 10 éves tanulmányi pályázatának meghirdetését és az Országos Tudományos Diákköri Konferencia támogatását. Ősszel újfent meghirdette más szervezetek tevékenységét támogató szakmai pályázatait, amelyekkel oktatási, tudományos és kutatási projekteket, továbbá a fogyasztóvédelem területén tevékenykedő civil szervezetek munkáját segíti, valamint továbbra is együttműködik a hazai versenykultúrát támogató, terjesztő és fejlesztő szakmai szervezetekkel és a versenyjogi ügyekben ítélező bírakkal.

A GVH 2005-ben díjat alapított azoknak a versenyhivatalon kívül tevékenykedő szakembereknek, akik az adott évben a legtöbbet teszik a versenykultúra fejlesztéséért Magyarországon. A GVH döntése alapján 2009-ben a Versenykultúráért Díjat Alexa Noémi, a Transparency International Magyarország ügyvezető igazgatója kapta, hiszen a tisztességes verseny védelmében, a korrupciómentes közélet érdekében - a Kuratóriuma támogatásával - olyan cselekedetre szánta el magát, amely a jövőre nézve is iránymutatást ad a legmagasabb szintű döntéshozók részére és egyben hozzájárul a GVH munkájának megismertetéséhez is. Tavasszal az új kormány megalakulásakor arra hívta fel a Miniszterelnök és a közvélemény figyelmét, hogy egyik miniszterjelöltje olyan cég vezetését látta el, amely kartellezés miatt jogerősen marasztalt. A díjazott a meggyőződését a miniszterelnöki megkeresést követő média érdeklődés során is kifejtette, amelyből a laikusok számára is egyértelműen látható volt, hogy léteznek még a szabályok betartása, a tisztességes eljárás mellett síkra szálló személyek, szervezetek. Alexa Noémi a GVH munkáját is erősen felértékelte azzal, hogy felhívta arra a figyelmet: a versenyszabályok megszegésének komoly és visszafordíthatatlan következményei lehetnek. Emellett a VKK ebben az évben először ítélte oda és adta át a Versenykultúráért Média Díjat, amelyet ebben az évben az InfoRádió szerkesztősége nevében Módos Márton vehetett át. A Versenykultúráért Média Díjat annak a szerkesztőségnek, újságírónak adományozza a GVH, aki élen jár a közvélemény versenypolitikai, versenyjogi tájékoztatásában. Az InfoRádió évek óta rendkívül nagy teret szentel a közösségi és magyar versenyhatóság tevékenységének részletes és közérthető bemutatására. Mindezekon túlmenően a piaci versenyt érintő legfontosabb ügyekben részletes és tárgyilagos háttérműsorok készítésével mutatja be hallgatói számára a legfontosabb tanulságokat. Emellett kiemelendő az is, hogy a Transparency International Magyarország tavaszi felhívásakor, az eseményről, a kartell ügyről, annak háttéréről pontos, átfogó és érthető tájékoztatást adott riport- és hírműsoraiban is.

A GVH nemzetközi tevékenysége igen sokrétű. Amellett, hogy tagállami versenyhatósággént együttműködik a többi tagállammal és a Bizottsággal, az Európán kívüli kapcsolatrendszere is nagyon aktív. A multilaterális szakmai kapcsolatok mellett kétoldalú együttműködések is működtet szomszédos és távolabbi országok versenyhatóságaival. Speciális intézménye a GVH-nak az OECD-Magyar Budapesti Versenyügyi Regionális Oktatási Központ (ROK), amely az OECD Versenyügyi Részlege és a GVH szakmai háttérére építve oktatási és szakmai programok szervezésén keresztül nyújt segítséget elsősorban a kelet-, délkelet- és közép-európai országok versenyhatóságai számára.

A 2009. év a ROK fennállásának ötödik éve volt, melynek során kilenc esemény megrendezésére került sor. A szemináriumok témái ezúttal is a versenyhatóságok fő tevékenységi körére épültek, bemutatva a versenyjog és versenypolitika terén alkalmazandó legjobb gyakorlatot. A ROK ezévből 35 országból 269 résztvevőt és 17 országból 65 előadót fogadott, és összesen 833 munkanapot oktatott. A ROK idén két alkalommal rendezett európai versenyjogi szemináriumot nemzeti bírág részére.

Budapest, 2009. december 29.

Gazdasági Versenyhivatal
Kommunikációs Csoport

További információ:

Mihálovits András
Gazdasági Versenyhivatal
cím: 1054 Budapest, V. ker. Alkotmány u.5.
levél: 1245 Budapest, 5. Pf. 1036
tel: +36-30 618-6618
email: Mihalovits.Andras@gvh.hu
<http://www.gvh.hu>

MELLÉKLET

A 2009-ben kiszabott legmagasabb összegű bírság az ún. **fogyasztós** ügyekben:

	Ügyszám	Eljárás alá vont, marasztalt cég	Kiszabott bírság (ft)
1	Vj-116/2007	L'Oréal Magyarország Kft.	150 000 000
2	Vj-145/2007	Beiersdorf Kft.	110 000 000
3	Vj-133/2008	Penny Market Kft	100 000 000
4	Vj-056/2008	Johnson & Johnson Kft	70 000 000
5	Vj-115/2008	Euro Credit Consulting Kereskedelmi és Szolg. Kft.	41 618 100
6	Vj-24/2009	Avon Cosmetics Hungary Kft	40 000 000
7	Vj-58/2009	K&H Bank Zrt.	40 000 000
8	Vj- 136/2007	Magyar Telekom Nyrt.	30 000 000
9	Vj-182/2007	OTP Bank Nyrt.	30 000 000
10	Vj-165/2008	Hild Ingatlanbefektető Kft.	0
	Vj-165/2008	Hild József Örökjárdék Zrt.	30 000 000
11	Vj-78/2009	Penny Market Kft	30 000 000
12	Vj-178/2007	Wizz-Air Légi közlekedési Kft.	20 000 000
13	Vj-21/2009	Kereskedelmi & Hitelbank Rt	20 000 000
14	Vj-47/2009	Magyar Telekom	20 000 000

A 2009-ben kiszabott **kartell** bírságok:

VJ szám	Ügynév	Ügyenkénti összbírság	Bírság	Cég
1	Vj- 2006/130 Heves megyei útépipítő kartell		1 200 000	EGÚT Egri Útépipítő Rt
	Vj- 2006/130 Heves megyei útépipítő kartell		1 700 000	Strabag Építő Zrt.

	Vj- 2006/130 Heves megyei útépítő kartell		000 0 HE-DO Kft.
	Vj- 2006/130 Heves megyei útépítő kartell	2 906 000 000	6 000 000 Colas Dunántúli Út- és Vasútépítő Zrt.
2	Vj-18/2008 Bankkártya bankközi jutalék		127 000 000 Kereskedelmi & Hitelbank Rt 188 000 000 Budapest Bank Nyrt. 91 000 000 CIB Bank Zrt. 107 000 000 Erste Bank Hungary Nyrt. 90 000 000 ING Pénztárszolgáltató Zrt. 84 000 000 MKB Bank Rt. 281 000 000 OTP Bank Nyrt. 477 000 000 Visa Europe 1 922 000 000 477 000 000 MasterCard Europe Sprl.
3	Vj- 166/2006 GPS navigációs berendezések		43 000 000 LCP System Kft. 1 000 000 RRC Hungary Kft. 9 000 000 Hamex Zrt. 103 000 000 50 000 000 MITAC International Corporation
4	Sütőipari vállalkozások kartell- Vj-57/2007 megállapodása		10 000 000 Szolnoki Sütőipari Zrt. 5 000 000 Magyar Pékszövetség 7 200 000 Ceres Sütőipari Zrt. 3 600 000 ALBA-KENYÉR Sütőipari Zrt. 1 800 000 Bácska Sütő- és Édesipari Kft. 3 600 000 Delta Pékség Sütőipari és Kereskedelmi Kft. Európa-Pék Export, Import Kereskedelmi és 2 000 000 Szolgáltató Kft. 8 000 000 Ferrosüt Sütő- és Édesipari Kft. 3 600 000 Lővér Sütő Zrt. 7 200 000 Pannon Sütő Ipari és Kereskedelmi Kft. 3 600 000 Tatabányai Sütőipari Kft. 4 000 000 Univer-Coop Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt. 1 000 000 Zsemle'93 Sütőipari és Keereskedelmi Kft.

				Kurdi Family Pék, Kereskedelmi és Szolgáltató
				2 000 000 Kft.
				8 000 000 Zalacko Sütőipari Zrt.
				2 000 000 Karamell-Ingatlanüzemeltető Zrt.
		76 600 000		4 000 000 Jász-Sütőház Sütőipari Kft.